

FCG.

Finnish
Consulting
Group

Kutunivan ranta-asemakaava

VASTINEET EHDOTUSVAIHEESSA ANNETTUIHIN MUISTU-
TUKSIIN JA LAUSUNTOIHIN

Muonion kunta

6.2.2024

P37873

Sisällys

Kutunivan ranta-asemakaava.....	3
1 Lausunnot.....	3
1.1 Lapin ELY-keskus.....	3
1.2 Lapin liitto.....	7
1.3 Muonion Sähköosuuskunta	8
1.4 Metsähallitus	9
1.5 Torniojokilaakson museo.....	9
2 Muistutukset.....	13
2.1 Jerisjärven Muijat kyläyhdistys ry	13
2.2 Metsänhoitoyhdistys Lappi Ry	15
2.3 Muonion ja Kolarin luonto ry.....	16
2.4 Yksityiset maanomistajat (2 osallista).....	18

*FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksianton ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. **FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.***

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

Kutunivan ranta-asemakaava

Asemakaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 15.11.2023-15.12.2023.

5 lausuntoa ja 4 muistutusta on saapunut määräaikaan mennessä.

1 Lausunnot

1.1 Lapin ELY-keskus

Lausunto 9.11.2023

Pääkohdat:

- Ranta-asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi

Asemakaavan sisältövaatimuksista säädetään maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 54 §:ssä ja MRL 73 §:ssä asemakaavan erityisistä sisältövaatimuksista ranta-alueilla. Vaikutusten arvioinnista säädetään puolestaan MRL 9 §:ssä. MRL 57.1 §:n mukaan asemakaavassa voidaan antaa määräyksiä, joita kaavan tarkoitus ja sen sisällölle asetettavat vaatimukset huomioon ottaen tarvitaan asemakaava-alueita rakennettaessa tai muutoin käytettäessä (asemakaavamääräykset). Asemakaavamääräykset voivat koskea myös haitallisten ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Kulttuuriympäristö

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan AP/s-merkinnän kaavamääräyksessä tulee käydä ilmi yleiskaavan ohjausvaikutus. AP/s-merkinnän kaavamääräykseen tulee lisätä, että rakennusten purkaminen edellyttää MRL 127 §:n mukaisen purkamisluvan.

Luontoympäristö ja Natura 2000 -alue

Kutunivan ranta-asemakaava-alueelle tehty luontoselvitys on asianmukaisella ja riittävällä tavalla laadittu. Natura-arvion tarveselvityksessä on päädytty johtopäätökseen, että varsinaista luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arviointia ei kaavasta ole tarpeen laatia, koska kaavoituksessa ei ole suunniteltu toimintoja, jotka kohdistuisivat heikentävästi Tornionjoen ja Muonionjoen ja Pallas-Ounastunturin Natura-alueen suojeluarvoihin. Lapin ELY-keskus katsoo, että johtopäätökset ovat oikeat eikä varsinaista Natura-arviota ole tarpeen laatia.

Jätevedet

Kaavamääräyksiin on lisätty yleinen määräys ”*Ympäristönsuojelulain 156 c §:n mukaan perustasoa ankarampi puhdistusvaatimus tulee täyttää, jos siitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään tai määrätään.*”

Lapin ELY-keskus katsoo, että kyseinen määräys ei riitä varmistamaan jätevesien riittävää käsittelyä ranta-alueella, sillä Muonion kunnassa ei ole annettu ympäristönsuojelumääräyksissä tai rakennusjärjestyksessä määräystä ranta-alueiden määrittämisestä pilaantumiselle herkäksi alueeksi, jolla jätevesijärjestelmien tulee täyttää perustasoa ankarampi ohjeellinen puhdistustehovaatimus. Määräys ranta-alueita koskevasta ohjeellisesta puhdistustehovaatimuksesta tulee Lapin ELY-keskuksen näkemyksen mukaan sisällyttää kaavamääräyksiin.

- Liikenne

Lapin ELY-keskus katsoo, että valmisteluaineistosta annetut liikennettä koskevat kannanotot on pääosin otettu huomioon. Varsinaista meluselvitystä ei ole laadittu, mutta tiealueen lähimmille rakennuspaikoille on annettu meluntorjuntaa koskevat määräykset. Vaikka meluselvitystä ei ole tehty, Lapin ELY-keskus katsoo, että melu on otettu huomioon riittävällä tavalla.

Kaava-alueen muodostuminen useasta erillisestä alueesta vaikeuttaa järkevää liikenteen kulkuyhteyksien suunnittelua. Vaikka esitetyillä kulkuyhteyksillä liittymätiheys tulee hieman suosituksia tiheämmäksi, voidaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan liittymät toteuttaa suunnitellusti, sillä esitetyllä kaavarakenteella ei ole mahdollista kulkua alueelle muutoin järjestää.

- Yhteenveto

Lapin ELY-keskus katsoo, että kaavaehdotuksessa on pääosin otettu huomioon valmisteluaineistosta annettu lausunto, mutta edellyttää kuntaa ottamaan huomioon edellä esitetyn. Lapin ELY-keskus huomauttaa, että ranta-asemakaava on MRL:n 73 §:n mukaisesti tarkoitettu pääasiassa tavanomaisen loma-asutuksen järjestämiseen ranta-alueelle. ELY-keskus huomauttaa, että kortteli 8 ja sitä ympäröivä VL-alue sijaitsee lähimmillään noin 150 metrin päässä rantaviivasta Pallaksentien takana ja RA-1-korttelin lähin rakennuspaikka noin 300 metrin päässä rantaviivasta ja siten ranta-alueen ulkopuolella. Ranta-alueen ulkopuolella oikea kaavamuoto olisi asemakaava.

Vastine:

- Ranta-asemakaavan sisältövaatimukset ja vaikutusten arviointi

Kaavassa on annettu määräyksiä rakennuksen sijoitteluun ja arkkitehtuuriin liittyen, joiden lähtökohtina on ympärillä olevan rakennetun ympäristön ja luonnon ympäristön huomioiminen sekä rakennusten sopeutuminen olemassa olevaan ympäristöön. Kaavassa on myös annettu määräyksiä mm vedenhankinnan ja jätevesien käsittelyn huomioiden osalta.

Kaavan vaikutusten arviointi on kuvattu selostuksessa.

Kaavassa on huomioitu rakennuspaikkojen saavutettavuus osoittamalla katuyhteyden mahdollistuminen kullekin rakennuspaikalle. Jokaiselta muodostettavalta rakennuspaikalta on yhteys lähivirkistykseen sopivalle alueelle.

Kaava varten on laaditun luontoselvitys, jonka esiin nousseet tulokset on johdettu kaavaan ranta-alueiden suojavyöhykkeiden lisäämisen kautta.

Kulttuuriympäristö

Tarkennetaan /s -merkinnän määräystä seuraavasti: *”Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella sijaitsee Kivelän ja Kutunivan pihapiirien muodostama kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä kokonaisuus. Rakennuksia ei ilman perusteltua syytä saa purkaa. Rakennusten ja pihapiirin rakennustaiteelliset, historialliset ja maisemalliset ominaispiirteet tulee säilyttää korjausten ja muutosten yhteydessä. Uudisrakennukset tulee sovittaa olevaan rakennuskantaan ja perinteiseen rakentamistapaan. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto.”*

Luontoympäristö ja Natura 2000 -alue

Kirjataan tiedoksi

Jätevedet

Riittävä puhdistustaso ratkaistaan rakennuslupavaiheessa. Lisäksi kaavamääräyksissä pyritään välttämään lakipykälien kirjoittamista. Tästä johtuen tarkennetaan jätevesiä koskevaa määräystä seuraavasti: *”Vesi- ja jätevesihuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumisvaaraa. Lisäksi mahdolliset kunnan jätevesien käsittelyä ja puhdistustasoa koskevat ympäristösuojelumääräykset tulee ottaa huomioon. Puhtaan käyttöveden hankinnasta ja jätevesien käsittelystä tulee laatia suunnitelma, joka on hyväksyttävä kunnan viranomaisella ennen rakentamiseen ryhtymistä.”*

- Liikenne

Kirjataan tiedoksi

1.2 Lapin liitto

Lausunto 9.11.2023

Pääkohdat:

Ranta-asetakaavan alue sijaitsee Muonion kunnan alueella Kutunivassa, Muonion keskustasta noin 14 kilometriä itään, Jerisjärven pohjoispuolella. Alue sijoittuu Törmäslompolon ranta-alueelle.

Ranta-asetakaavalla on tarkoitus yksityisen maanomistajan toiveesta osoittaa alueelle lomarakentamista ja pysyvää rakentamista. Alueen pinta-ala on noin 19,5 ha. Alueella on rantaviivaa yhteensä noin 615 m. Ranta-asetakaavalla osoitetaan 7 rantarakentamisen, 13 muuta loma-asuntojen rakennuspaikkaa (RA sekä RA-1) ja 1 asuinpienalojen rakennuspaikka (AP), jolla ympäristö säilytetään (/s), yleisen tien alue (LT), katualue, maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY) sekä lähivirkistysalueita (VL).

Suhde maakuntakaavaan

Kaava-alue sijoittuu 16.5.2012 lainvoiman saaneen Tunturi-Lapin maakuntakaavan matkailupalvelujen alueelle Oloksen matkailukeskus (RM 1408). Kaava-alue sijoittuu osittain maa- ja metsätalousalueelle Muonion maa- ja metsätalousvaltainen alue (M 4529). Kaava-alue kuuluu matkailun vetovoima-alueeseen, matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealueeseen Levi-Ylläs-Olos-Pallas-Hetta (mv 8411).

Tunturi-Lapin maakuntakaavassa on annettu myös koko maakuntakaava-alueita koskevia määräyksiä muun muassa vapaan rantaviivan osuudesta, rannan suuntaisen kulkuyhteyden turvaamisesta sekä poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamisesta.

Alueella on voimassa oikeusvaikutteinen Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa, mutta on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Lapin liitto on lausunut ranta-asetakaavan valmisteluaineistosta 27.10.2021.

Lapin liiton näkemys

Lapin liiton virasto toteaa Kutunivan ranta-asetakaavan valmisteluaineiston toteuttavan Tunturi-Lapin maakuntakaavan tavoitteita.

Vastine:

Kirjataan tiedoksi

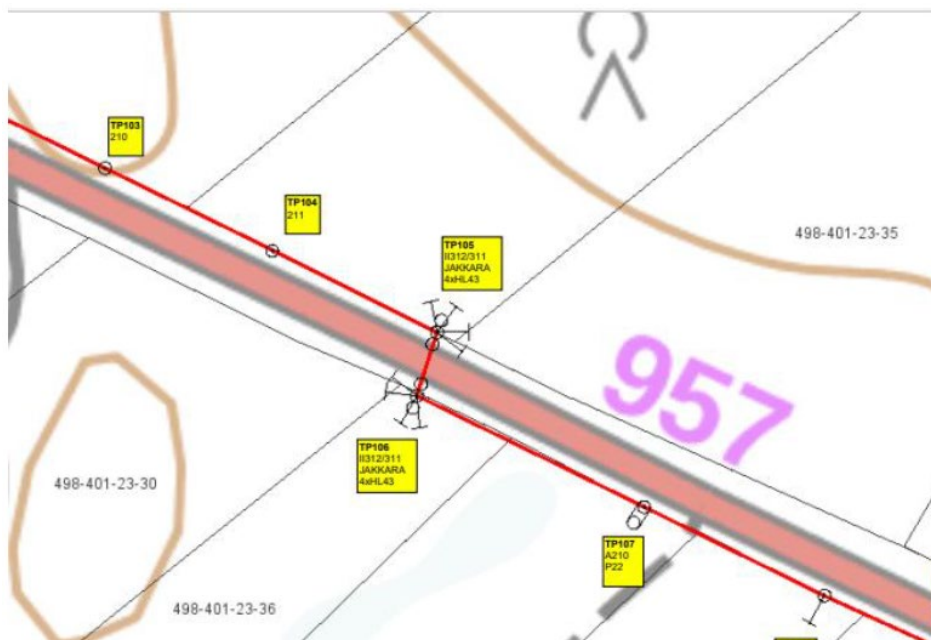
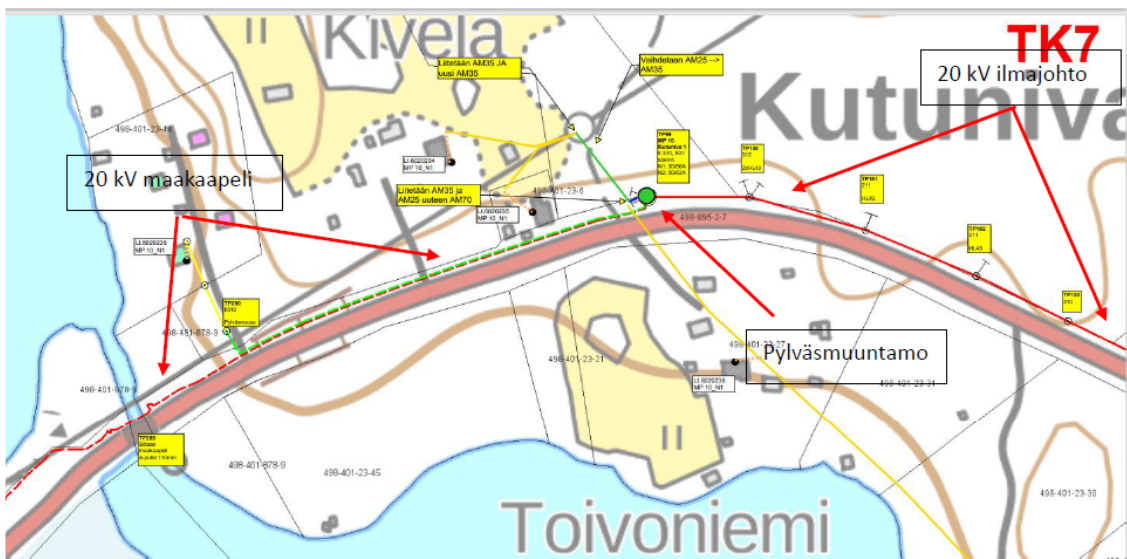
1.3 Muonion Sähkösuuskunta

Lausunto 1.12.2023

Pääkohdat:

Lausumme seuraavaa koskien kutunivan ranta-asemakaava ehdotusta.

Ranta-asemakaavassa on merkattu nykyinen 20 kV sähkölinja. Pyydämme huomioimaan Luonnoksessa nykyisen sähkölinjan saneerauksen. Uusi linja rakennetaan Pallaksentien varteen ja nykyinen linja puretaan pois. Uusi linja on suunniteltu ja luvitettu teialueen rajalle 2021-2022 aikana. Linjakadun raivaukset on suoritettu ja pylväs paikat on merkattu maastoon. Rakennustyöt ajoittuvat 2023-2024 ajalle.

Vastine:

Huomioidaan kaavassa sähkölinjan saneeraus; uuden linjan rakentaminen Pallaksentien varteen sekä nykyisen linjan poistuminen. Tarkennetaan Kutunivantien liittymän kohtaa sekä poistetaan linja-rasite kaavasta tarpeettomana.

1.4 Metsähallitus

Lausunto 15.12.2023

Pääkohdat:**Metsähallituksen lausunto Kutunivan ranta-asemakaavan ehdotuksesta**

Metsähallituksella ei ole lausuttavaa Kutunivan ranta-asemakaavasta.

Vastine:

Kirjataan tiedoksi

1.5 Torniojokilaakson museo

Lausunto 15.12.2023

Pääkohdat:

Muonion kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa ranta-asemakaavan ehdotusaineistosta, joka koskee Kutunivan aluetta Jerisjärvellä. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu muun muassa kaavanlaatijan vastineet valmisteluvaiheen lausuntoihin (12.6.2023), Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (27.3.2023), kaavaluonnos ja kaavaselostuksen luonnos (FCG Finnish Consulting Group Oy, 12.6.2023). Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo arvioi kaavan laatimista rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta.

Kaavan laatimisen tavoitteena on laatia Jerisjärvelle Kutunivan alueelle ranta-asemakaava, jolla järjestellään lomarakentamista ja mahdollista pysyvää rakentamista. Suunnittelualue sijoittuu Törmäslompolon ranta-alueelle, jolla on voimassa Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava ja Tunturi-Lapin maakuntakaava, mutta alueella ei ole asemakaavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Museo on lausunut ranta-asemakaavan valmisteluaineistosta 27.10.2021. Lausunnonaan museo nosti esiin huomioita Kivelän ja Kutunivan rakennuksiin ja ympäristöön sekä niihin kohdistuviin kaavamerkintöihin liittyen. Museo toi esiin, että osayleiskaavan rakennetun kulttuuriympäristön selvitys ei ole ollut Tornionlaakson museon käytettävissä lausuntoa laatiessa, joten museo ei voinut ottaa tarkemmin kantaa Kivelän pihapiiriä koskevien suojelumerkintöjen riittävyteen. Lisäksi museo on tuonut esiin, että kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittäviä kohteita koskevista merkinnöistä ja kaavamääräyksistä on hyvä keskustella alueellisen vastuumuseon kanssa ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista. Asiasta ei ole oltu yhteydessä museoon eikä edellä mainittua selvitystä ole toimitettu museolle.

Lausunnonaan museo totesi myös Kivelän ja Kutunivan pihapiirejä ympäröivän ketoalueen olevan maisemallisesti ja kyläkuvallisesti säilyttämisen arvoinen samoin kuin VL-alueella sijaitsevien vanhojen rakennusten olevan osa kokonaisuutta ja kohteen kulttuurihistoriallista arvoa. Myös aluetta koskevassa luontoselvityksessä niittyjen maisemallinen arvo on nostettu esiin.

Kaavaehdotuksen pihapiiriä koskevia kaavamääräyksiä ja merkintöjä on muutettu luonnosvaiheesta. Tornionlaakson museo pitää hyvänä, että korttelin 6 sallitun rakennusoikeuden määrää on vähennetty kaavan valmisteluvaiheesta ja sitä että korttelin suurimmaksi sallituksi kerroskorkeudeksi on osoitettu olemassa olevia rakennuksia vastaava 1 u½. Yleisiä kaavamääräyksiä on täydennetty ja ranta-alueille on jätetty suojavyöhykkeet.

Rakennuskohtainen sr-merkintä on korvattu /s-merkinnällä, jonka kaavamääräykseksi on esitetty seuraava: *Alue, jolla ympäristö säilytetään. Rakennusten, pihapiirin tai taajamakuvan kannalta merkittävä luonne tulee säilyttää muutos- ja korjaustöissä, jolloin on oltava yhteydessä museoviranomaiseen.* Määräys on puutteellinen ja siitä puuttuu muun muassa uudisrakentamista koskeva ohjaus. Lisäksi Kivelän pihapiiriin kuuluva kookas hirsinen ulkorakennus ja niitty mäen päällä ovat /s-merkinnän ulkopuolella. Tornionlaakson museo toteaa, että pihapiiriä koskeva /s-merkintä ja sen kaavamääräys ei riittävästi turvaa kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden säilymistä. Museon näkemyksen mukaan ranta-asemakaava ei siltä osin noudata yleiskaavaa eikä turvaa kohteiden säilymistä osayleiskaavan edellyttämällä tavalla.

Tornionlaakson museo esittää, että Kivelää ja Kutunivaa koskevaa kaavamääräystä tulee täydentää niin, että se kokonaisuudessaan kuuluu seuraavasti: *Merkinnällä on osoitettu Kivelän ja Kutunivan pihapiirien muodostama kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä kokonaisuus. Rakennuksia ei saa purkaa tai muuttaa siten, että kohteen rakennustaiteellinen tai kulttuurihistoriallinen arvo vähenee. Rakennusten ja pihapiirin rakennustaiteelliset, historialliset ja maisemalliset ominaispiirteet tulee säilyttää korjausten ja muutosten yhteydessä. Uudisrakennukset tulee sovittaa olevaan rakennuskantaan ja perinteiseen rakentamistapaan. Kohdetta koskevista toimenpiteistä tulee pyytää alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto.*

Lisäksi ranta-asemakaavan selostuksesta tai sen liitteistä tulee käydä ilmi suojeltavien kohteiden ominaisuudet. Nyt kohteita ei ole mainintaa tarkemmin kuvattu selostuksessa tai liitteissä. Kaavaselistusta tulee täydentää kohteiden tarkemmalla kuvauksella, josta tulee ilmi kohteiden kulttuurihistoriallinen merkitys.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Lähivirkistysalueeksi kaavoitettavalla alueella sijaitsee muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kiinteä muinaisjäänös: **Kutuniva 1** (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000036673). Lausunnossa (27.10.2021) museon ohjeistama määräys on osin lisätty kaavamerkintään. Määräystä tulee täydentää niin, että se kokonaisuudessaan kuuluu seuraavasti: *Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto.*

Kaavaselistuksen kappaleessa 6.4.5. käsitellään vaikutuksia kulttuuriympäristöihin ja muinaismuistoihin. Kaavoitettavalla alueella sijaitsevaa kiinteää muinaisjäänöstä (Kutuniva 1) tai muinaisjäänöksiin kohdistuvia vaikutuksia ei ole kappaleessa käsitelty. Kaavaselistukseen kappaleihin 6.4.1. ja 6.4.5. tulee lisätä kaavassa olevan muinaisjäänöksen kuvaus ja huomioida siihen liittyvät kaavan vaikutukset.

Sekä kaavaselistuksen että osallistumis- ja arviointisuunnitelman osallisten luettelosta on korjaamatta Museoviraston tilalle Tornionlaakson museo. Lisäksi osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 6 Arvioitavat vaikutukset on virheellisesti mainittu, että *Alueella ei sijaitse muinaisjäänöksenä pidettäviä jäännöksiä. Alueella ei ole rakennetun kulttuuriympäristön inventointikohteita tai perinnemaisemia.* Virheellinen teksti on syytä poistaa.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut arkeologisen kulttuuriperinnön osalta arkeologi Annemari Tranberg.

Vastine:

- Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Tarkennetaan /s -merkinnän määräystä seuraavasti: *"Alue, jolla ympäristö säilytetään. Alueella sijaitsee Kivelän ja Kutunivan pihapiirien muodostama kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä kokonaisuus. Rakennuksia ei ilman perusteltua syytä saa purkaa. Rakennusten ja pihapiirin rakennustaiteelliset, historialliset ja maisemalliset ominaispiirteet tulee säilyttää korjausten ja muutosten yhteydessä. Uudisrakennukset tulee sovittaa olevaan rakennuskantaan ja perinteiseen rakentamistapaan. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto."*

- Arkeologinen kulttuuriperintö

Tervahautaa koskevaa merkintää on tarkennettu lisäämällä merkintään teksti: *"Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon (Tornionlaakson museon) lausunto."*

Täydennetään kohdekuvaus ja tarvittava kaavan vaikutusten arviointi.

Poistetaan virheellinen kuvaus OAS:sta.

2 Muistutukset

2.1 Jerisjärven Muijat kyläyhdistys ry

Muistutus 11.12.2023

Pääkohdat:

Jerisjärven Muijat kyläyhdistys ry on tutustunut kaava-aineistoon ja pyydämme huomioimaan suunnittelussa seuraavia asioita:

Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi (AP), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi rantavyöhykkeellä (M-1). Kaavamääräysten mukaan AP-alueella uudis-, täydennys- ja korjausrakentaminen on sovitettava huolellisesti ympäröivään maisemaan. Rakentaminen tulee ohjata mahdollisuuksien mukaan peitteisille alueille sekä olemassa olevien rakennusten ja teiden yhteyteen. Uudisrakennukset tulee sijoittaa niin, että ne luovat yhtenäisen pihapiirin. M-alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alueella sallitaan sen käyttötarkoituksen mukainen rakentaminen. Lisäksi osayleiskaavassa Kutunivan alue on nimenomaisesti merkitty pysyvän asutuksen pääasialliseksi laajennusalueeksi.

Uudessa kaavaehdotuksessa vakituisten asutusten rakentaminen on rajattu vain jo olemassa oleviin rakennuksiin ja kaikki muu on muutettu loma-asunnoiksi. Osayleiskaavassa loma-asuntojen rakennusoikeus on enintään 120+50 k-m², kaavaehdotuksessa rakennusoikeus olisi pääsääntöisesti 300+50 k-m² eli rakennusoikeus kasvaisi yli kaksinkertaiseksi. Rakennusoikeudet olisivat paljon suurempia mitä lähialueilla yleisesti on. Lisäksi osayleiskaavassa on merkitty rakennuspaikkoja alueelle 7, kun kaavaehdotuksessa niiden määrä on 21 eli kolminkertainen.

Maanomistajien yhdenvertainen kohtelu on turvattava jatkossakin. Alueelle suunnitellut rakennusmäärät eivät saa rajoittaa muiden maanomistajien rakentamisoikeuksia jatkossa. Kyläyhdistyksen mielestä alueen rakentaminen olisi pääsääntöisesti säilytettävä osayleiskaavan mukaisena vakituisten asumisen alueena. Vakituisten asuntojen ja tonttien puute on iso ongelma Muoniossa. Mikäli loma-asuntoja halutaan alueelle rakentaa, tulisi niiden rakennusoikeus olla alkuperäinen 120+50 k-m².

Vesi- ja jätevesihuolto on järjestettävä viemäriverkoston kautta, umpisäiliöitä ja imeytyskenttiä ei tule sallia. Kiinteistökohtaiset ratkaisut ovat liian suuri riski Jerisjärven ja Törmäslompolon vesialueelle. Jerisjärven Huollon puhdistamo ei kykene nytkään huolehtimaan riittävän hyvästä vesihuollosta. Jerisjärvellä on tehty kuluneenakin kesänä useita sinilevähavainnoja ja myös terveystarkastaja on ottanut näytteen vedestä ja vahvistanut havainnon. Mikäli kaikki maanomistajat saavat jatkossa moninkertaistaa rakennusoikeutensa kaavamuuoksilla, niin Jerisjärvi ei tule sitä millään muotoa kestämaan.

Kaavaehdotuksessa kuvataan, että liikennemäärät eivät alueella ole merkittäviä. Havaintoaineisto on kuitenkin vuodelta 2019 ja liikennemäärät ovat todellisuudessa kasvaneet paljon alueella. Erityisesti koronan myötä kasvanut omatoimimatkailu on lisääntynyt huomattavasti. Suunnittelualue sijaitsee tien näkyvyyden kannalta vaarallisessa mutkassa ja vieressä on lisäksi

Kutunivan silta, missä on usein paljon ihmisiä kuvaamassa ja katselemassa ajoradalla. Sillalla on ollut useita hengenvaarallisia tilanteita. Suunniteltu rakentaminen lisää entisestään liikennemääriä. Osayleiskaavassa on tien viereen merkitty kevyen liikenteen väylä, minkä merkitys olisi jo nykyisellään entistä tärkeämpi. Mikäli kaava hyväksytään, tulisi tämä väylä rakentaa liikenteen ja ihmisten turvaamiseksi.

Kyläyhdistys huomauttaa, että yleiskaavan pitäisi olla pohja uusille kaavoille. Mitä tarkoittaa yleiskaavan sitovuus, jos kaikkia alueita voidaan kaavamuutoksilla kasvattaa rakennusmääriltään suhteettomasti?

Vastine:

Kaavaa laadittaessa on huomioitu yleiskaavan ohjausvaikutus. Yleiskaavassa kaava-alueelle on osoitettu rantarakentamisen paikkoja yhteensä 7 kappaletta jakautuen Jerisjärven rannan kohdalle 2 kpl ja Törmäslommelammen rannalle 5 kpl. Tämän lisäksi Pallaksentien pohjoispuolelle kohdentuvalle Pientalovaltaiselle asuntoalueelle (AP), on yleiskaavassa yleisesti mitoitettu sijoittuvan n. 92 uutta rakennuspaikkaa yleiskaavaselostuksessa olleen lasentaperusteen mukaisesti. Alue sisältyy osittain kaavamuutosalueeseen ja on alueeseen sisältyviltä osin huomioitu mitoituksessa.

Yleiskaavassa AP alueeksi osoitetuille aluemerkinnoille kohdentuvan rakentamisen ohjauksen mukaisesti rakennuspaikalle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Rakennuspaikan rakennusoikeuden määrä on 350 k-m². Tarkemmassa suunnittelussa käyttötarkoitus on tarkentunut enemmän lomarakentamisen tarpeisiin soveltuvaksi (RA-1 -alueet) huomioiden kuitenkin yleiskaavan mukaisen rakentamisen määrän tavoitteen mahdollistamisen. Lisäksi RA-1 tontteja koskee /a -merkintä, jolla sallitaan asuinrakennuksen rakentamisen pysyvään asumiseen.

Lisäksi yleiskaavassa on erikseen osoitettu loma-asuntoalueeksi (RA) määrätyt alueet, joihin kuuluvat myös Jerisjärven rannan 2 rantarakentamiselle osoitettua rakennuspaikkaa. Yleiskaavassa osoitettujen RA-alueiden rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden 1½ -kerroksisen ja 120 k-m² olevan loma-asunnon sekä siihen liittyviä tausrakennuksia, joiden yhteenlaskettu kerrosala on enintään 50 k-m². Nämä alueet on kaavamuutosehdotuksessa merkitty RA-korttelialueiksi, joiden rakennusoikeuden määrä sekä sallittu kerroskorkeus ovat yleiskaavan mukaisia.

Kaavassa vedenhankinnan ja jätevesienhuollon osalta annettua määräystä on tarkennettu seuraavasti: *”Vedenhankinnassa ja jätevesihuollossa on noudatettava voimassa olevia viranomaismääräyksiä ja järjestettävä huolto siten, ettei synny vesistön eikä pohjaveden pilaantumista. Lisäksi mahdolliset kunnan jätevesien käsittelyä ja puhdistustasoa koskevat ympäristösuojelumääräykset tulee ottaa huomioon. Puhtaan käyttöveden hankinnasta ja jätevesien käsittelystä tulee laatia suunnitelma, joka on hyväksyttävä kunnan*

viranomaisella ennen rakentamiseen ryhtymistä.”. Riittävä vedenhankinnan ja jätevesihuollon toteutus ja jätevesien puhdistustaso ratkaistaan rakennuslupavaiheessa.

Myös liikennejärjestelyiden osalta kaavamuutos noudattaa voimassa olevan yleiskaavan mukaisten tavoitteiden toteutumista, eikä ole esteenä kaava-alueeseen kuulumattomien alueiden kuten Kutunivan sillan alueen kehittämiseksi, tai erillisen kävelylle ja pyöräilylle tarkoitetun reitin rakentamiselle Pallaksentien varteen.

2.2 Metsänhoitoyhdistys Lappi Ry

Muistutus 18.12.2023

Pääkohdat:

Kutunivan ranta-asemakaava ehdotus vaihe

Olemme tutustuneet Kutunivan ranta-asemakaavaan. Meillä ei ole huomautettavaa kaavaan.

Kaavaselostus 12.6.2023 sivulla 13 5.2 Tiedottaminen ja osallistuminen

Muut yhteisöt:

Metsänhoitoyhdistys Länsi-Raja ry:n uusin nimi on Metsänhoitoyhdistys Lappi ry

Vastine:

Korjataan uusi nimi selostuksen kohtaan 5.2 Tiedottaminen ja osallistuminen; Muut yhteisöt.

2.3 Muonion ja Kolarin luonto ry

Muistutus 4.12.2023

Pääkohdat:

Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys Muonion ja Kolarin luonto ry on tutustunut Muonion kunnan Kutunivan ranta-asemakaavan ehdotukseen, jonka tarkoituksena on järjestellä lomarakentamista ja mahdollista pysyvää rakentamista Jerisjärvelle yksityisomistuksessa olevan Kutunivan alueelle. Kunnan esittämä suunnittelualue sijoittuu Törmäslompolon ranta-alueelle, jolla on voimassa Jerisjärvi-Äkäsjärvi osayleiskaava ja Tunturi-Lapin maakuntakaava. Kutunivan alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Muonion ja Kolarin luonto ry ei lähtökohtaisesti vastusta ranta-asemakaavaa, mutta se osoittaa huolensa rakennettavan alueen läheisyydestä paikallisvesistöön ja vetoaa kannassaan luonnonsuojelulain varovaisuusperiaatteeseen (9/2023 7 §), jonka mukaan annetun asetuksen mukaisessa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota luonnon monimuotoisuuden merkittävän vähenemisen tai häviämisen uhkaan, vaikka siitä ei olisi olemassa varmistettua tieteellistä tietoa. Etenkin kohtaan RA7 rakennettava alue herättää huolta yhdistyksen hallituksessa ja sen muoniolaisissa jäsenissä.

Ehdotetun ranta-asemakaavan mukaan kaavoituksen kohta RA7 olisi lähimmillään noin viidentoista (15) metrin päässä rannasta lievästi nousevassa rinteessä. Muonion kunnan rakennusjärjestyksessä (2005, 11) todetaan, että asuinrakennuksen ja lomarakennuksen etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy. Etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulisi olla vähintään 30 metriä.

Rakennusjärjestyksessä myös todetaan, että rakentaessa olisi säästettävä arvokkaita kasvillisuuden reunavyöhykkeitä, luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä (2005, 7). Kutunivan ranta-asemakaava, ja etenkin Jerisjärven puoleinen alue RA7, tulisi muuttamaan pysyvästi alueen maisemaa. Matkailijoiden ja paikallisten keskuudessa kyseinen kohta tunnetaan yhtenä Muonion hienoimmista maisemista ja piknikpaikoista, jossa taustalla kohoaa Pallas-Yllästunturin kansallispuistoon kuuluva Keimiötunturi.

Muonion ja Kolarin luonto ry on myös huolissaan alueen eläinlajeista. FCG Finnish Consulting Group Oy:n tekemä selvitys on sinänsä kattava, mutta se ei huomioi lainkaan, että edellä mainittu kohta tunnetaan etenkin siellä elävistä muuttolinnuista, sillä se pysyy sulana sydäntalvellakin (esim. Saari 2016). Kaavoituksen välittömässä läheisyydessä talvehtii muun muassa Suomen ja Euroopan unionin lainsäädännössä rauhoitetut laulujoutsenet sekä vaarantuneeksi määritellyt koskikarat. Koskikara on tiedettävästi ainoa muuttolintu, jolle Suomi on etelä.

Yhdistys haluaakin muistuttaa Muonion kuntaa, että luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla on lain mukaan kiellettyä (Finlex 2023). Ranta-asemakaavassa tulisi myös huomioida, että Jerisjärvi on alueen tärkein kalavesi (FCG 2015, 23), ja kyseinen kohta tunnetaan erityisesti siikojen lisääntymispaikkana.

Muonion ja Kolarin luonto ry myös katsoo, että näillä tiedoilla on varteenotettava syy epäillä, ettei selvityksen tiedot saukkojen esiintymisestä ko. alueella pidä paikkaansa. Yhdistykseen on tullut vuosittain silminnäkijähavaintoja Jerisjoessa liikkuvista saukoista, sillä kuten suomalainen biologi ja vuosikymmeniä saukkoja tutkinut Risto Sulkavakin on todennut, niin *saukot ovat sulapaikkojen lutraajia* (Lehtonen, 2022). Muonion ja Kolarin luonto ry toivookin, että kunta huomioisi esitetyt huolet ja toimisi niiden mukaan kaavoituksessaan, jotta prosessi olisi varmasti lainmukainen ja luontoarvoja kunnioittava.

Vastine:

Kaavaa laadittaessa on huomioitu Muonion kunnanvaltuuston 12.11.2012 hyväksymän yleiskaavan ohjausvaikutus. Kaava varten on myös luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022).

Yleiskaavassa Jerisjärven-rannan kohdalle, johon kortteli 7 (RA-korttelialue) sijoittuu, on osoitettu 2 kpl rantarakentamisen paikkaa. Kyseisen korttelialueen (kortteli 7, tontit 1 ja 2) rakennuspaikkojen tarkemmassa sijoittelussa on huomioitu Jerisjärven rannan alueen maisemallinen merkitys jättäen niittyalueen virkistysalueeksi turvaten samalla näkymäalueen säilymisen mahdollistuminen.

Myös muilta osin kaavassa osoitettu rakentaminen pohjautuu yleiskaavassa osoitettuun mitoitukseen. Tarkemmassa suunnittelussa käyttötarkoitus on tarkentunut enemmän lomarakentamisen tarpeisiin soveltuvaksi huomioiden kuitenkin yleiskaavan mukaisen rakentamisen määrän tavoitteen mahdollistamisen.

Luontoselvityksestä johdettuna ranta-alueille on jätetty suojavyöhyke vesialueen ja rakennuspaikkojen väliin turvaamaan osaltaan myös saukon liikkumista alueella.

2.4 Yksityiset maanomistajat (2 osallista)

Muistutus 14.12.2023

Pääkohdat:

Mielipide Kutunivan ranta-asemakaavan kaavaselostukseen (ehdotusvaihe)

Kutunivan ranta-asemakaavan kaavaselostuksen ehdotusvaiheessa Törmäslompolon ranta-alueelle on merkitty rakennettavaksi viidelle lähes rantaan ulottuvalle tontille (RA-1 aluetta) kaksikerroksisia yksi- tai kaksiasuntoisia lomarakennuksia talousrakennuksineen. Rakennusoikeutta per tontti olisi 300+50 k-m². Näin suuria rakennuksia ei saa sijoitettua kyseisille tonteille niin, etteivätkö ne aiheuttaisi selkeää muutosta maisemaan. Kutunivan luontoselvityksessä todetaan seuraavaa (sivu 10): ”Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot turvataan (Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu 2022). Lisärakentamisessa rakennusten sijoittamisessa valtakunnallisesti arvokas kaukomaisema tulee ottaa huomioon. Puuston peitteisyyden sekä rakennusten maltillinen koko ja korkeus sekä tiestön suunnittelu edesauttavat maiseman säilymistä. Puustoa tulee säilyttää myös rakennusten ympäristössä. Rakennukset sulautuvat paremmin maisemaan myös järveltä katsottaessa, kun rantapuustoa säilytetään sopivasti.” Ehdotamme, että kyseisille tonteille määrätään rakennusten maksimiksi 120+50 k-m² ja että ne saisivat olla enintään 1,5 kerroksisia. Näin rakennukset kätkeytyisivät paremmin maisemaan ja olisivat samankaltaisia Törmäslompolon muiden rakennusten kanssa.

Ehdotamme myös, että kyseiset tontit uusina vastarakennettavina kohteina veloitettaisiin liittymään Jerisjärven Huolto Oy:n suunnittelemaan Pallaksentien vartta kulkevaan vesihuoltoyhteyteen. Samaan vesihuoltoyhteyteen tulisi alueen kaikki uudet tontit velvoittaa.

Kaavaselostuksen sivulla 25 kohdassa 6.4.4 todetaan: ”suunnittelualueen lähistöllä on kuitenkin jo melko paljon olemassa olevaa rantarakentamista” – ”maisemamuutokset eivät ole kovin merkittäviä”. Tämä ei pidä paikkaansa, kun puhutaan Törmäslompolon rantarakentamisesta. Alueella on aikaisemmin ainoastaan entinen mökkikylä (4 pientä mökkiä) ja Seitaniemen puolella kaksi tonttia, joista toinen on rakennettu. Kaavasunnitelma toisi Törmäslompolon rantaan 1500+250 k-m² lisää rakennusoikeutta, mikä on erittäin paljon enemmän kuin nykyiset rannan rakennusoikeudet.

On hyvä, että Törmäslompolon rantaan on jätetty MY-alue, koska alueella liikkuu saukkoja jatkuvasti (ei vain viimeksi vuonna 2017, kuten selostuksessa on mainittu). Lisäksi on huomioitava, että Törmäslompolo ja Jerisjärvi ovat Natura-alueita. Etenkin Törmäslompolo

on erittäin matala, vaikkakin varsin laaja lompolo, jonka luontoarvot saattavat lisääntyvän asutuksen myötä huonontua huomattavasti. Jo tämänkin vuoksi asutuksen määrä sekä puhtaan ja jäteveden käsittely tulisi huolella säätää etukäteen.

Vastine:

Muistutuksessa esiin nostetut RA-1 korttelialueet sijoittuvat yleiskaavassa pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi, AP-alueeksi, osoitetulle alueelle. Yleiskaavan mukaisesti AP-alueeksi osoitetulle saa rakentaa yksi- tai kaksiasuntoisen asuin- tai lomarakennuksen talousrakennuksineen sekä sellaisia työtiloja, jotka eivät aiheuta haittaa ympäröivälle asutukselle. Rakennuspaikan rakennusoikeuden määrä on 350 k-m². Tarkemmassa suunnittelussa käytötarkoitus on tarkentunut enemmän lomarakentamisen tarpeisiin soveltuvaksi huomioiden kuitenkin yleiskaavan mukaisen rakentamisen määrän tavoitteen mahdollistamisen.

Alueella voimassa olevassa Muonion kunnanvaltuuston 12.11.2012 hyväksymässä yleiskaavassa Törmäslompolon rannalle on osoitettu rantarakentamisen paikkoja rannalle 5 kpl. Myös muilta osin kaavassa osoitettu rakentaminen pohjautuu yleiskaavassa osoitettuun mitoitusavoitteisiin.

Kaava varten on luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen laadittu luontoselvitys ja Natura tarvearviointi (Luontoselvityskangas, 17.11.2022). Tarvearvioinnin perusteella Natura-arviointia ei kaavassa ole tarpeen laatia.

Kyseessä olevalla kaavamuutoksella ratkaistaan rakennuspaikkojen tarkka sijoittuminen sekä turvataan luontoselvityksestä johdettuna ranta-alueille MY-alueeksi (Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja) osoitettu suojavyöhyke vesialueen ja rakennuspaikkojen väliin.